

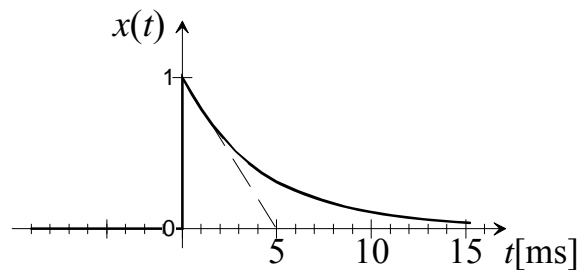
6. Vzorčenje in časovno diskretna Fourierova transformacija (DtFT)

1. Naloga

Analogni signal je opisan z enačbo $x(t) = e^{-\frac{t}{\tau}} \cdot u(t)$, $\tau = 5$ ms. Zapišite signal, ki ga dobimo z vzorčenjem signala $x(t)$ s frekvenco $f_s = 1$ kHz.

Rešitev:

Narišimo analogni signal:

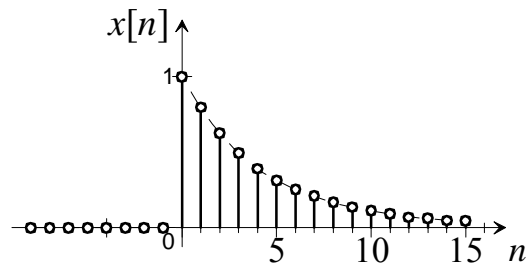
Iz frekvence vzorčenja izračunajmo čas med dvema vzorcema:

$$T_s = \frac{1}{f_s} = \frac{1}{1000 \text{ Hz}} = 0,001 \text{ s} = 1 \text{ ms} \quad (6.2.1)$$

Vzorčeni signal je niz vzorcev v trenutkih $0, T_s, 2T_s, 3T_s, \dots, nT_s, \dots$

$$x[n] = x(nT_s) = e^{-\frac{nT_s}{\tau}} \cdot u(nT_s) \quad (6.2.2)$$

Dobljeni niz lahko ponazorimo s sliko:

Dobljeno enačbo lahko še malo uredimo:

$$x[n] = e^{-\frac{nT_s}{\tau}} = \left(e^{-\frac{T_s}{\tau}} \right)^n = \left(e^{-\frac{1 \text{ ms}}{5 \text{ ms}}} \right)^n = 0,82^n ; n \geq 0 \quad (6.2.3)$$

2. Naloga

Med sabo primerjajte Fourierovo transformacijo za časovno zvezne signale in časovno diskretno Fourierovo transformacijo:

Rešitev:

$$F(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} f(t) \cdot e^{-j\omega t} dt \quad (6.3.1)$$

$$F(\Omega) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} f[n] \cdot e^{-j\Omega n} \quad (6.3.2)$$

Spremembe:

$$\begin{aligned} t &\rightarrow n \\ \omega &\rightarrow \Omega \\ \int &\rightarrow \sum \end{aligned} \quad (6.3.3)$$

3. Naloga

Izračunajte DtFT podanega časovno diskretnega signala:

$$x[n] = \begin{cases} a^n & ; n \geq 0 \\ 0 & ; n < 0 \end{cases}, a < 1$$

Rešitev:

$$X(\Omega) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} x[n] \cdot e^{-j\Omega n} \quad (6.4.1)$$

$$X(\Omega) = \sum_{n=0}^{\infty} a^n \cdot e^{-j\Omega n} = \sum_{n=0}^{\infty} (a \cdot e^{-j\Omega})^n \quad (6.4.2)$$

$$q = (a \cdot e^{-j\Omega}) \quad (6.4.3)$$

$$\begin{aligned} \sum_{n=0}^N q^n &= q^0 + q^1 + q^2 + \dots + q^N = (q^0 + q^1 + q^2 + \dots + q^N) \frac{1-q}{1-q} = \\ &= (q^0 + \cancel{q^1} + \cancel{q^2} + \dots + \cancel{q^N} - \cancel{q^1} - \cancel{q^2} - \dots - \cancel{q^N} - q^{N+1}) \frac{1}{1-q} = \end{aligned} \quad (6.4.4)$$

$$= \frac{q^0 - q^{N+1}}{1-q} = \frac{1 - q^{N+1}}{1-q}$$

$$\lim_{N \rightarrow \infty} \left(\sum_{n=0}^N q^n \right) = \lim_{N \rightarrow \infty} \left(\frac{1 - q^{N+1}}{1-q} \right) = \frac{1}{1-q} \quad (6.4.5)$$

$$X(\Omega) = \sum_{n=0}^{\infty} (a \cdot e^{-j\Omega})^n = \frac{1}{1 - a \cdot e^{-j\Omega}} \quad (6.4.6)$$

4. Naloga

Izrazite amplitudni in fazni spekter izračunanega spektra časovno diskretnega signala:

$$X(\Omega) = \frac{1}{1 - ae^{-j\Omega}}$$

Rešitev:

$$|X(\Omega)| = \left| \frac{1}{1 - ae^{-j\Omega}} \right| = \left| \frac{1}{1 - (a \cos(\Omega) - ja \sin(\Omega))} \right| = \left| \frac{1}{1 - a \cos(\Omega) + ja \sin(\Omega)} \right| \quad (6.5.1)$$

$$|X(\Omega)| = \frac{1}{\sqrt{(1 - a \cos(\Omega))^2 + (a \sin(\Omega))^2}} = \frac{1}{\sqrt{1 - 2a \cos(\Omega) + a^2 \cos^2(\Omega) + a^2 \sin^2(\Omega)}} \quad (6.5.2)$$

$$|X(\Omega)| = \frac{1}{\sqrt{1 - 2a \cos(\Omega) + a^2 (\cos^2(\Omega) + \sin^2(\Omega))}} = \frac{1}{\sqrt{1 - 2a \cos(\Omega) + a^2}} \quad (6.5.3)$$

$$\phi(\Omega) = \arctan \left(\frac{\text{Im}(X(\Omega))}{\text{Re}(X(\Omega))} \right) \quad (6.5.4)$$

$$X(\Omega) = \frac{1}{1 - ae^{-j\Omega}} = \frac{1}{1 - a \cos(\Omega) + ja \sin(\Omega)} \quad (6.5.5)$$

$$X(\Omega) = \frac{1 - a \cos(\Omega) + ja \sin(\Omega)}{(1 - a \cos(\Omega) + ja \sin(\Omega))(1 - a \cos(\Omega) - ja \sin(\Omega))} \quad (6.5.6)$$

$$X(\Omega) = \frac{1 - a \cos(\Omega) - ja \sin(\Omega)}{(1 - a \cos(\Omega))^2 + (a \sin(\Omega))^2} = \frac{1 - a \cos(\Omega) - ja \sin(\Omega)}{1 - 2a \cos(\Omega) + a^2} \quad (6.5.7)$$

$$\text{Im}(X(\Omega)) = \frac{-a \sin(\Omega)}{1 - 2a \cos(\Omega) + a^2} \quad (6.5.8)$$

$$\text{Re}(X(\Omega)) = \frac{1 - a \cos(\Omega)}{1 - 2a \cos(\Omega) + a^2} \quad (6.5.9)$$

$$\phi(\Omega) = \arctan \left(\frac{\frac{-a \sin(\Omega)}{1 - 2a \cos(\Omega) + a^2}}{\frac{1 - a \cos(\Omega)}{1 - 2a \cos(\Omega) + a^2}} \right) = \arctan \left(\frac{-a \sin(\Omega)}{1 - a \cos(\Omega)} \right) \quad (6.5.10)$$

$$\phi(\Omega) = -\arctan \left(\frac{a \sin(\Omega)}{1 - a \cos(\Omega)} \right) \quad (6.5.11)$$

5. Naloga

Izračunajte časovno diskretno Fourierovo transformacijo podanega signala. Narišite amplitudni in fazni spekter.

$$x[n] = \begin{cases} 1 & ; \quad 0 \leq n \leq 5 \\ 0 & ; \quad \text{sicer} \end{cases}$$

Rešitev:

$$X(\Omega) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} x[n] \cdot e^{-j\Omega n} = \sum_{n=0}^5 1 \cdot e^{-j\Omega n} = \sum_{n=0}^5 e^{-j\Omega n} \quad (6.6.1)$$

$$X(\Omega) = \frac{1 - e^{-j\Omega 6}}{1 - e^{-j\Omega}} \quad (\text{glej (6.4.4)}) \quad (6.6.2)$$

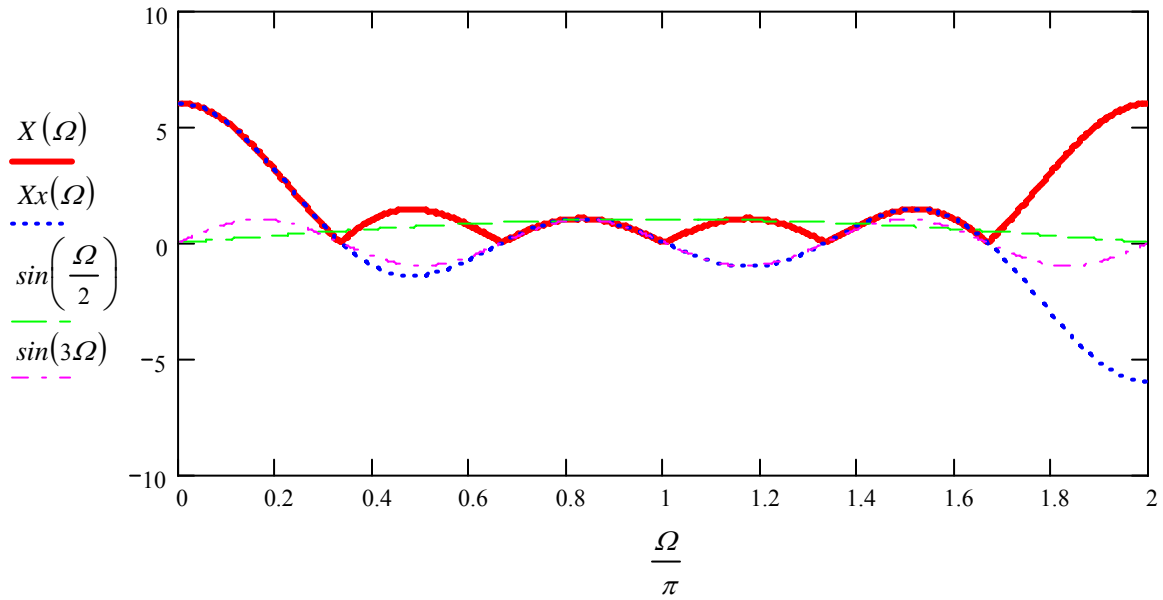
$$X(\Omega) = \frac{1 - e^{-j\Omega 6}}{1 - e^{-j\Omega}} = \frac{e^{-j\Omega 3} \cdot e^{+j\Omega 3} - e^{-j\Omega 3}}{e^{-j\frac{\Omega}{2}} \cdot e^{+j\frac{\Omega}{2}} - e^{-j\frac{\Omega}{2}}} = e^{-j\Omega \frac{5}{2}} \cdot \frac{j2 \sin(3\Omega)}{j2 \sin\left(\frac{\Omega}{2}\right)} \quad (6.6.3)$$

$$X(\Omega) = e^{-j\Omega \frac{5}{2}} \cdot \frac{\sin(3\Omega)}{\sin\left(\frac{\Omega}{2}\right)} \quad (6.6.4)$$

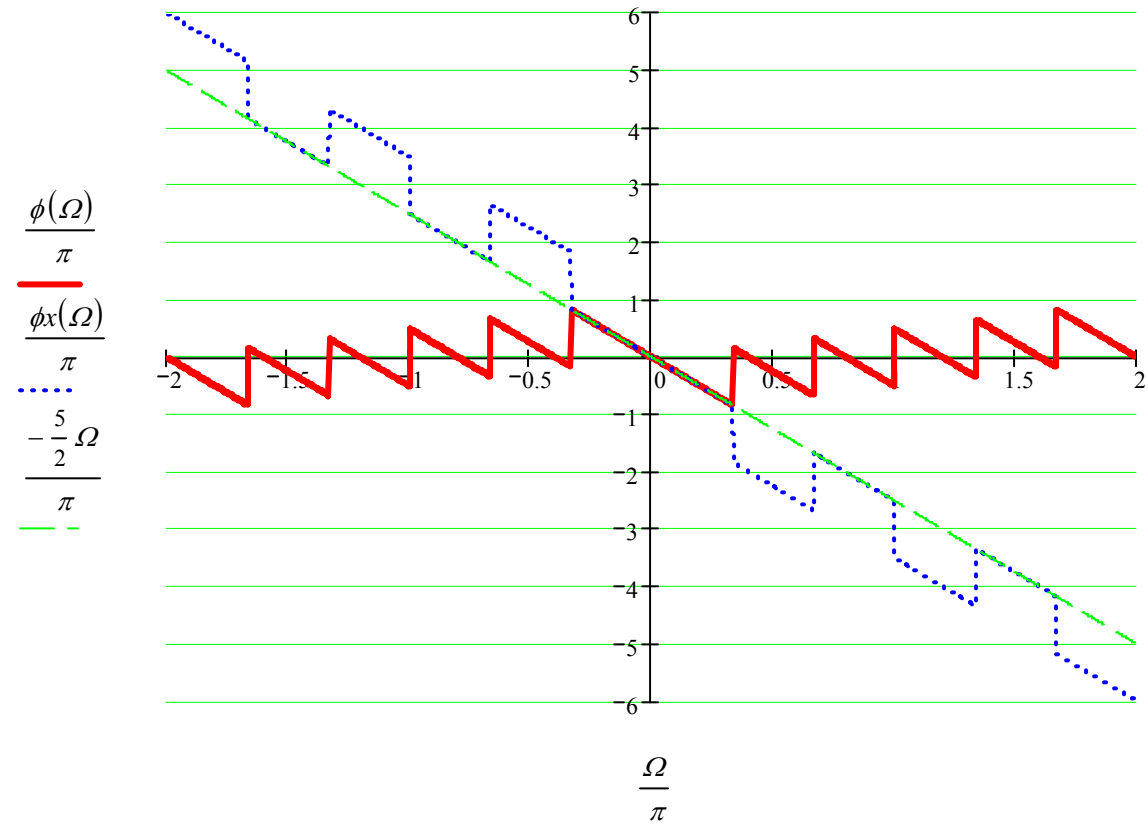
$$|X(\Omega)| = \left| \frac{\sin(3\Omega)}{\sin\left(\frac{\Omega}{2}\right)} \right| \quad (6.6.5)$$

$$\phi(\Omega) = -\frac{5}{2}\Omega + p\pi \quad (6.6.6)$$

Amplitudni spekter:

Fazni spekter:

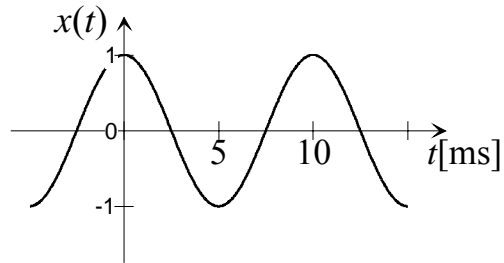

6. Naloga

Analogni signal je opisan z enačbo $x(t) = \cos(200\pi t)$. Zapišite signal, ki ga dobimo z vzorčenjem signala $x(t)$ s frekvenco $f_s = 1$ kHz. Kolikšna je diskretna frekvenca Ω_0 dobljenega diskretnega signala?

Rešitev:

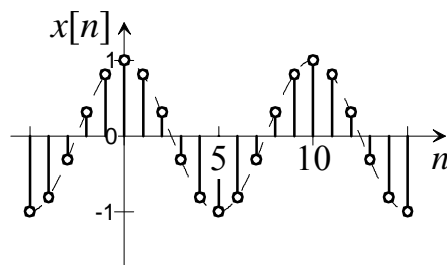
Narišimo analogni signal:

Iz frekvence vzorčenja izračunajmo čas med dvema vzorcema $T_s = 1$ ms in zapišimo vzorčeni signal.

$$x[n] = x(nT_s) = \cos(200\pi nT_s) = \cos(\Omega_0 n) \quad (6.7.1)$$

$$\Omega_0 = 200\pi \cdot 0,001 = \frac{2\pi}{10} \quad (6.7.2)$$

Diskretna frekvenca podaja razmerje med frekvenco vzorčenega signala in vzorčevalno frekvenco. V tem primeru je imel vzorčeni signal 10-krat nižjo frekvenco od frekvence vzorčenja, zato je $\Omega_0 = \frac{2\pi}{10}$.